

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Bihary, Balassa és Társai Ügyvédi Iroda /ügyintéző: dr. Bihary Tibor ügyvéd/ által képviselt felperesnek a Közbeszerzések Tanácsa Közbeszerzési Döntőbizottság alperes ellen körbeszerzési ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróságon indult perben - amelybe az alperes pernyertessége érdekében a Kisfalvy és Társai Ügyvédi Iroda /ügyintéző: dr. Papp Dávid József ügyvéd/ által képviselt V. Önkormányzata beavatkozott - a Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.27.363/2006/4. számú jogerős ítélete ellen a felperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem elbírálása folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.27.363/2006/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Legfelsőbb Bíróság kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek és az alperesi beavatkozónak egyenként 10.000 - 10.000 /tízezer - tízezer/ forint felülvizsgálati perköltséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperesi beavatkozó magánszemélyek kommunális adójáról szóló rendeletének 4. §-a szerint az adó mértéke 2003. január 1-től 12.000 Ft/év.

Az alperesi beavatkozó a Közbeszerzési Értesítő 2005. március 16-i 30. számában közzétett ajánlati felhívásával nyílt közbeszerzési eljárást indított V. települési hulladékának gyűjtésére, szállítására és elhelyezésére.

A szerződéses feltételek között előírta, hogy a nyertes ajánlattevő a szolgáltatásra az illetékes ingatlan-tulajdonosokkal kössön szerződést, az ajánlatában meghatározott díjat a szolgáltató szedje be, amely nem lehet magasabb a testület által maximált díjtételnél. A közszolgáltatási szerződés-tervezet szerint a 90 napot meghaladó díjhátralékot a szolgáltató az önkormányzattól igényelheti.

Határidőben a felperes nyújtott be ajánlatot, amelyben 2005. évre 13.120 Ft + áfa/110/120 liter alapidíjat ajánlott, míg 2006-2007. évekre a szolgáltatás inflációval megegyező mértékű áremelésének jogát kötötte ki.

Az ajánlatot az alperesi beavatkozó érvényesnek találta, azonban a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény /a továbbiakban: Kbt./ 92. § c/ pontja alapján - fedezethiányra hivatkozva - az eljárás eredménytelenségét állapította meg.

A felperes jogorvoslati kérelmében a döntés megsemmisítését kérte, hivatkozással arra, hogy a települési hulladékkezelési közszolgáltatás díját nem az alperesi beavatkozó, hanem közvetlenül a település lakosai fizetik meg; ezért nem szükséges, hogy az ajánlatkérő bármilyen anyagi fedezettel rendelkezzen.

Az alperes határozatában a felperes jogorvoslati kérelmét elutasította.

A felperes keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezését kérte.

A Fővárosi Bíróság ítéletében az alperes határozatát hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

Az ítéleti álláspont szerint az alperesi beavatkozó nem alkotott olyan rendeletet, amelyben egyértelműen meghatározta volna a hulladékkezelési közszolgáltatás maximált díját, a magánszemélyek kommunális adójának adómértéke pedig ilyen maximált mértéknek nem tekinthető; a díjhatár betartását tehát a felperesen nem lehetett volna számon kérni.

Az alperesi beavatkozónak kizárólag a díjhátralékkal kapcsolatban keletkezhetnek anyagi kötelezettségei, amelynek nagyságrendjét, illetve fedezetének hiányát azonban az alperes eljárásában nem vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes és az alperesi beavatkozó terjesztett elő fellebbezést.

A Fővárosi Ítélőtábla jogerős ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

Ítéleti indokolásában rámutatott arra, hogy az ajánlatkérőnek valamilyen módon rendelkeznie kell a beszerzés anyagi fedezetével, hiszen a közbeszerzési eljárás eredményes lezárását követően szerződés megkötésére csak ebben az esetben képes.

Az ajánlati felhívással, illetve ajánlattételi felhívással induló eljárásokban jellemzően meg kell adni az ajánlatkérő ellenszolgáltatása teljesítésének feltételeit is, a fedezet nagyságáról azonban a közbeszerzési eljárás során mindaddig nem kell az ajánlatkérőnek számot adni, míg annak hiánya miatt a Kbt.

92. § c/ pontja alapján a közbeszerzési eljárás eredménytelenségét meg nem állapítja.

A fedezet meghatározása az ajánlatkérő autonóm döntése, annak nagyságát az ajánlat által befolyásolni nem lehet.

A Fővárosi Ítéltábla arra a jogi álláspontra helyezkedett, hogy az alperesi beavatkozónak - megfelelő fedezet hiányában - lehetősége volt arra, hogy az eljárás eredménytelenségét állapítsa meg.

A fedezet meghatározása körében az ajánlatkérő figyelemmel lehetett az ingatlan-tulajdonosok által fizetendő díjra, illetve a díjhátralékért fennálló, mögöttes helytállási kötelezettségre is.

A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta azt a felperesi álláspontot, hogy az ingatlan-tulajdonosok teljesítése miatt az alperesi beavatkozónak nem kell fedezettel rendelkeznie; a rendelkezésre álló adatok együttes vizsgálata alapján ugyanis eldönthető volt, hogy helytállóan nyilvánította-e az eljárást az alperesi beavatkozó eredménytelenné. Annak ellenére, hogy a díjat az ingatlan-tulajdonosok fizetik, az alperesi beavatkozó felelőssége a teljesítőképesség meghatározása, vagyis hogy mit tud a lakossággal együtt vállalni, illetve milyen díjat háríthat a lakosságra. Ennek keretében vizsgálható volt a kommunális adóból származó lehetséges bevétel is, miután az alperesi beavatkozó nem kívánt a lakosságra nagyobb terhet hárítani, mint az ajánlati felhívásban szereplő maximált díjtétel.

A Fővárosi Ítéltábla rámutatott arra is, hogy az alperes számszakilag kimunkálta és helyesen állapította meg az ajánlat elfogadása esetén az önkormányzatot terhelő fizetési kötelezettséget, és jogszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítható.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett - a Fővárosi Ítéltábla új határozat hozatalára utasítását kérte.

Álláspontja szerint a Kbt. 92. § c/ pontja alapján az ajánlatkérő nem hivatkozhatott volna fedezethiányra, miután a közszolgáltatás díját nem az önkormányzat, hanem a település lakosai kötelesek megfizetni.

Utalt e körben az ajánlati felhívás III.1.2 pontjára, a közszolgáltatási szerződés-tervezet 11. pontjára, valamint a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól szóló 242/2000. /XII. 23./ Kormányrendelet /a továbbiakban: Korm. r./ 5. §-ára és 8. § /4/ bekezdésére.

Hangsúlyozta, hogy az ajánlatkérőnek - miután a szolgáltatásért ellenértéket nem fizet, nem szükséges, hogy bármilyen anyagi fedezet a rendelkezésre álljon.

Utalt arra, hogy az alperesi beavatkozó kifejezetten ragaszkodott a lakossággal való egyedi szerződéskötéshez is.

Hivatkozott arra, hogy a felperes által megajánlott díjak a piacon megszokott díjszintet nem haladták meg.

Hangsúlyozta, hogy ha nem az ajánlatkérőnek kell fizetni a szolgáltatás igénybevételéért, fogalmilag kizárt a Kbt. 92. § c/ pontja szerinti fedezethiányról beszélni.

Rámutatott arra, hogy a várható díjhátralék összepszerűségében elenyésző, az erre vonatkozó önkormányzati kötelezettség sem szolgálhat fedezethiány megállapításának alapjául.

A felperes rámutatott arra is, hogy a Fővárosi Ítéltábla megállapításával ellentétben az alperesi beavatkozó változtatni kívánt a hulladék-elszállítás korábbi struktúráján, minőségileg magasabb szintű szolgáltatást kívánt elérni, amelynek értelemszerűen a közszolgáltatási díja is magasabb kell, hogy legyen.

A beavatkozót terhelő fizetési kötelezettséget ennek megfelelően az alperes számszakilag kimunkált adatokkal sem támaszthatta alá.

Az alperesi beavatkozó ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, kiemelve, hogy a felperes nem kényszerítheti az alperesi beavatkozót olyan ajánlati összeg elfogadására, amely meghaladja az önkormányzati rendeletben meghatározott összeget. E körben a beavatkozó jogszerűen vehette figyelembe a lakosságra hárítandó díj teljes összegét. Hangsúlyozta, hogy az ajánlatkérő önkormányzatnak a behajtással összefüggő feladatai is költségekkel járnak, illetve fedezetet igényelnek, amelynek mértékét a felperes felülvizsgálati kérelmében elmulasztotta megjelölni.

Előadta továbbá, hogy az alperesi beavatkozó a jövőben sem kívánt a lakosságra nagyobb terhet áthárítani.

Az alperes ellenkérelmében szintén a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, előadva, hogy a felperes által megállapított díj a 2005. éves 12.000 Ft/éves összegnél jóval magasabb volt, amelyet az inflációs emelés a következő évekre vonatkozóan még tovább növelt volna.

Hangsúlyozta, hogy az ajánlatkérőnek valamilyen módon rendelkeznie kellett a beszerzés anyagi fedezetével, mert szerződés megkötésére csak ebben az esetben képes.

Álláspontja szerint az eljárás eredménytelensége megállapítható volt a megfelelő fedezet hiányában, függetlenül a választott fizetési konstrukciótól.

Kiemelte, hogy a fedezet nem azonosítható a közszolgáltatás ellenértékével, amelynek része az ingatlan-tulajdonosok általi díjfizetés, és az ajánlatkérő mögöttes helytállási kötelezettségvállalása.

Kifejtette, hogy a jogorvoslati eljárásban azt kellett vizsgálni, hogy az ajánlatkérő a beszerzésre milyen fedezetet tudott biztosítani, nem pedig az ajánlat piaci díjszintnek való

megfelelőségét. Az pedig az ajánlatkérő felelősségi körébe tartozik, hogy a lakossággal együtt milyen díj fizetése vállalható, milyen díjra vonatkozóan áll fenn teljesítőképesség. Erre utalt az ajánlattételi felhívás III/1.2 pontja, amely szerint az ajánlatban meghatározott díj nem lehet magasabb a testület által maximált díjtételnél. Hangsúlyozta továbbá, hogy a felperes az ajánlati összeg elfogadását nem kényszerítheti ki.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság úgy ítélte meg, hogy a 12.000 Ft/éves adómérték az alperesi beavatkozó magánszemélyek kommunális adójáról szóló 7/1997. /VI. 18./ önkormányzati rendeletének 4. §-ában nem tekinthető az ajánlati felhívás III/1.2 pontjában meghatározott olyan - a testület által maximált - díjtételnek, amelynél a pályázó magasabb díjat nem állapíthat meg. Az alperesi beavatkozó önkormányzat ugyanis kifejezetten maximált díjtételként ezt az összeget nem állapította meg, annak ellenére, hogy a 242/2000. /XII. 23./ Kormányrendelet 2. § /4/ bekezdése azt írja elő, hogy a közszolgáltatásnak az önkormányzat rendeletében meghatározott díja a közszolgáltató által az adott közszolgáltatásra alkalmazható legmagasabb mértéke.

Az adó - mint fiskális közbevétel - ugyanis általában szolgál a közkiadások fedezetéül, a kapcsolat azonban közvetett; csak arra szolgál, hogy az adózók jövedelmének egy részét bevonja az újraelosztási folyamatba, fontos jellemzője, hogy az adózó nem szerezhet közvetlen jogosultságot az ellenszolgáltatásra.

Miután az alperesi beavatkozónak nincs olyan rendeleti előírása, amely az adott közszolgáltatásra alkalmazható díj legmagasabb mértékét meghatározná, az önkormányzati rendeletben foglalt összegtől függetlenül kellett az alperesnek vizsgálnia, hogy a Kbt. 92. § c/ pontja alapján megfelelő volt-e a felperes ajánlata az ajánlatkérő rendelkezésére álló anyagi fedezet mértéke szempontjából.

A Legfelsőbb Bíróság teljes mértékben osztotta a Fővárosi Ítéltábla azon álláspontját, hogy az alperesi beavatkozó rendelkezésére álló anyagi fedezet megítélése kizárólag az alperesi beavatkozóra tartozik.

Az alperes, illetve az alperesi beavatkozó is helyesen mutatott rá ellenkérelmében arra, hogy végső soron az ajánlatkérőnek kell eldöntenie, hogy képes-e az ajánlat-szolgáltatás ellenszolgáltatásának biztosítására; e döntést az ajánlattevő nem kényszerítheti ki.

Az alperesi beavatkozó e döntésének meghozatalakor viszonyítási szempontként vehette figyelembe a kommunális adóból származó lehetséges bevételt és mérlegelhetette, hogy a lakosságra mekkora terhet kíván hárítani. E körben nem hagyható figyelmen kívül a települési önkormányzat alkotmányos helyzete, nevezetesen, hogy a

helyi önkormányzás joga az adott község közösségét illeti meg, amely magában foglalja a választópolgárok közösségét érintő helyi közügyek önálló demokratikus intézését, a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlását (Alkotmány 42. §-a).

A Kbt. 340. § /2/ bekezdése értelmében a Közbeszerzési Döntőbizottság a jogsértés megállapíthatósága tárgyában jár el, amelyből az következik, hogy a felperes kérelmére indult jogorvoslati eljárásban azt kellett vizsgálnia, hogy az alperesi beavatkozó az eljárás eredménytelenségének megállapítása során jogszerűen, vagy jogsértően járt-e el.

Az alperes a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény, a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól szóló 242/2000. /XII. 23./ Kormányrendelet, illetve a hulladékkezelési közszolgáltató kiválasztásáról és a közszolgáltatási szerződésről szóló 224/2004. /VII. 22./ Kormányrendelet, valamint a Kbt. 92. § c/ pontja alapján vizsgálta az alperesi beavatkozó döntésének jogszerűségét. Ennek során - helyesen - abból indult ki, hogy az alperesi beavatkozó az önkormányzati rendeletben megállapított összeget tekintette a közbeszerzési eljárás fedezetének, és ezt az összeget a felperes ajánlata meghaladta.

Az alperesi beavatkozó képviselője a közbeszerzési eljárásban, 2005. június 6-án tartott tárgyaláson tett nyilatkozatában nem hagyott kétséget afelől, hogy a lakosság kommunális adó formájában fizeti meg a hulladékszállítás költségeit, amelyet az önkormányzat szedett be, és az önkormányzat ennél magasabb díjtételt nem látott elfogadhatónak.

Az iratok között fellelhető, az alperesi beavatkozó közbeszerzési bizottságának 2005. május 3-i üléséről készült jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a bizottság a felperes ajánlatát elsősorban a túl magas ár miatt nem látta elfogadhatónak.

A jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatok utalnak arra, hogy a szemetszállítás díját a lakosok a kommunális adó részeként fizetik meg. E konkrét körülményekre is figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság azt az álláspontot foglalta el, hogy az alperesi beavatkozóknak törvényes lehetősége volt a Kbt. 92. § c/ pontja alapján az eljárás eredménytelenségének megállapítására. E döntésének jogszerű indoka lehetett a fedezet forrásának - a magánszemélyek kommunális adójának - összege, mert mint adóztatási joggal rendelkező önkormányzat, a lakossági érdekeinek figyelembevételére is köteles.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a Kbt. 92. § c/ pontja alkalmazását nem zárja ki az a körülmény, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályi rendelkezések (242/2000. /XII. 23./ Kormányrendelet 5. §-a és 8. § /4/ bekezdése), illetve az

ajánlati felhívás III/1.2 pontjának értelmében a közszolgáltatási díjat nem az alperesi beavatkozó, hanem a lakosság fizeti meg. Ugyancsak nem zárja ki az eljárás eredménytelensége megállapításának lehetőségét a Hgt. 26. § /3/ és /4/ bekezdése, a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 26. §-ának /3/ és /4/ bekezdése.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperest az alperes és az alperesi beavatkozó perköltségének, valamint a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéknek a megfizetésére kötelezte (Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése, valamint a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése).

Budapest, 2007. december 19.

**Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Darák Péter sk. előadó
bíró, Dr. Fekete Ildikó sk. bíró**

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő